

Samenvatting KCV Odysseus, tragedie en bacchanten

Samenvatting door een scholier

4916 woorden

11 jaar geleden

★ 5,8

52 keer beoordeeld

Vak

KCV

Methode

Synopsis

Het blauwe Boekje:

Odysseus

1. De epen van Homerus

Odysseus is een van de beroemdste helden uit de Griekse geschiedenis. Hoewel hij verzonnen is, beschouwt men hem als een historisch figuur van ca. 1150 v. Christus, de tijd van de Trojaanse oorlog.

De Ilias en Odyssee

De Ilias en de Odyssee waren epen, een epos is een monumentaal gedicht dat gebeurtenissen uit een ver verleden beschrijft. Ze geven de gebeurtenissen sterk geromantiseerd weer.

De Ilias gaat over het laatste jaar van de strijd tegen de Trojanen. De Odyssee gaat over de terugreis van Odysseus naar zijn Penelope, die 10 jaar duurde.

Homerus

Men is niet zeker van de tijd waarin Homerus' geleefd heeft, of waar hij geboren is. Ook is het onzeker of hij de Ilias en de Odyssee wel echt zelf gedicht heeft. Hij was waarschijnlijk een soort minstrel, die van stad tot stad trok. Over hem is dus weinig bekend. Wat wel zeker is, is dat Homerus zijn gedichten niet schreef, maar voordroeg.

De orale poëzie

Dichters leerden het dichten van anderen, en ook de grote lijnen van de gedichten. Zij konden improviseren, maar hadden een aantal bouwstenen om op terug te vallen:

- geregeld terugkomende verzen
- typische scènes
- vaste woordcombinaties

Men weet dat de gedichten mondeling zijn overgeleverd omdat er anachronismen (situaties die niet meer voor konden komen omdat ze uit een andere tijdgeest kwamen als waarin het verhaal zich afspeelt) in voorkomen. Ook de grammatica was een mengeling van oude en nieuwe vormen.

De geschiedenis van het epos

De traditie van de epische zangkunst is in de Myceense tijd (16e-15e eeuw) ontstaan. In Griekenland hield men er na nederlagen tegen de Doriërs mee op, maar in Klein-Azië ging het door, en werd het verder ontwikkeld. Rapsoden waren dichters die lappen tekst uit hun hoofd leerden om telkens hetzelfde verhaal

voor te dragen.

2. Enkele aspecten van verteltechniek

Commentaar van de verteller

Homerus, de verteller van de Ilias en Odyssee, is niet dominant aanwezig in de gedichten. Hij komt slechts af en toe naar voren, met commentaar. Zo noemt hij Odysseus verstandig, en zijn makkers stommelingen toen ze de runderen van Helios slachtten.

Prospectieve en retrospectieve verhaalelementen

Prospectief: de verteller loopt op het verhaal vooruit en verkapt wat er gaat gebeuren.

Retrospectief: de verteller grijpt terug op een deel van het verhaal dat hij al verteld heeft.

Homerische vergelijkingen

Een Homerische vergelijking bestaat uit 3 delen: 1. x deed y, 2. zoals een..., 3. zo deed x y.

3. De inhoud van de Odyssee

- verteltijd: 41 dagen

- verteldetijd: 10 jaar

Korte inhoud: Odysseus keert na de oorlog in Troje terug naar huis, en moet daarbij vele problemen overwinnen.

Iets langere inhoud: Odysseus had een vrouw, Penelope, een zoon, Telemachos, toen hij naar Troje vertrok. Penelope wordt lastig gevallen door mannen die zeggen dat Odysseus nooit meer terugkomt en dat ze opnieuw moet trouwen. De godin Athene zorgt ervoor dat Odysseus veilig thuiskomt. Odysseus moet eerst vele wezens verslaan, voordat hij ergens rust vindt: de Ciconen en Lotophagen, de cycloop Polyphemus, Aeolus, de Laestrychonen, reuzen, Circe, de Sirenen, Scylla en Charibdis, de kwestie van de runderen van Helios... Na het verslaan van deze goden en monsters woont zeven jaar op een eiland bij de nimf Calysto. Odysseus gaat daar weg, op een vlot, maar heeft ruzie met Poseidon. Poseidon stuurt een storm op hem af het vlot gaat kapot. Drijvend op een balk gaat Odysseus naar Scheria, waar de Phaiaken wonen. Aan de Phaiaken vertelt Odysseus zijn belevenissen. Door de Phaiaken wordt Odysseus naar Ithaca, zijn thuis, gebracht. Daar gaat hij, vermomd als bedelaar, naar zijn trouwe herder Eumaeus, die hem verteld over de wantoestanden thuis. Samen met Telemachos maakt hij een plan, het plan lukt en het gezin was weer bij elkaar.

De Odyssee bestaat uit 24 boeken, die in 4 delen onder te brengen zijn:

1. Over Telemachos, die informeert naar zijn vader bij bevriende koningen
2. Over de avonturen van Odysseus, na zijn vertrek van Calysto en bij de Phaiaken
3. Odysseus verhaal, over wat hem gebeurde voordat hij bij Calysto kwam.
4. Odysseus aankomst op Ithaca en het gevecht met de vrijers.

4. Odysseus als inspiratiebron

De Grieken

De oude Grieken wilden als de Homerische helden zijn, zij werden gezien als het ideaalbeeld van een mens. Ook zagen de oude Grieken de Homerische gedichten als bron van informatie, van de wereld van de goden tot militaire tactiek.

De Romeinen

De Romeinse schrijver Vergilius baseerde zich voor zijn gedicht 'Aeneïs' op Homerus. Aeneas doet hetzelfde als Odysseus, maar is dan wel een van zijn tegenstanders. Hij zou de zoon van Venus zijn, en zijn zonen (Romulus en Remus) zouden Rome stichtten. Ook zou Gaius Julius Caesar van hem afstammen, wat de

Romeinse Keizer Augustus een goddelijke stammoeder gaf.

Odysseus kwam er minder goed vanaf, maar werd wel geprezen voor zijn doorzettingsvermogen, diplomatie en vindingrijkheid. Latere Romeinse Keizers kozen hem als stamvader.

5. Odysseus in de beeldende kunst

In de 16e en 17e eeuw komen Homerische elementen sporadisch voor in beelden en schilderijen. In de tijd van het Neoclassicisme (1757-?) komt het visualiseren van Homerische teksten meer voor. Voorbeelden van kustenaars die zich hiermee bezighielden:

Canova, Tischbein, Gavin, Hamilton, Thorvaldsen, Tuseli, David en Ingres.

6. Thema's in de moderne 'Odysseus-literatuur'

Odysseus is het onderwerp, of de inspiratie, in vele kunstvormen, van romans tot gedichten, van ballet tot film. De meest voorkomende thema's:

- Zwerven en reizen
- De eeuwige trouw
- heimwee
- heldendom
- list en bedrog
- hereniging

Het gele boekje

Hoofdstuk 8. Het Atheense toneel: Tragedie en Komedie

1. Het toneelfestival

De Grote Dionysia

vijfdaags toneel festival, om het begin van de lente (het leven) te vieren. Rond eind maart gevierd.

Dionosustheater (17000 plaatsen) werden de stukken in opgevoerd.

Drie dagen lang, drie tragedies per dag, per schrijver. Afsluitend met satyrspel en komedies.

Festival was ook een wedstrijd en winnende schrijvers en dichters kwamen op een monument te staan.

Rijke Atheense burgers moesten het festival grotendeels bekostigen.

Werden ook gedichten voorgedragen.

Het publiek

het publiek was vroeger belangrijker dan nu, toen gingen er veel meer mensen naar zo'n festival iedereen was welkom, van vrouwen tot slaven tot vreemdelingen. (entreegeld voor de armen werd gesubsidieerd)

De jury

Na afloop van de voorstellingen werd door een, uit het publiek gekozen, jury de winnende dichter uitgekozen.

De jury ging op reacties van het publiek af, maar werd ook vaak geïntimideerd.

Ook beste hoofdrolspeler kreeg een prijs

De winnende sponsor kreeg een drievoet als prijs

44 toneelstukken

stukken werden nooit opnieuw opgevoerd (op die van Aeschylus na, die werden van tijd tot tijd nog wel eens opgevoerd)

men schat dat er in de 5e eeuw in totaal 900 tragedies en 300 komedies zijn opgevoerd op de Dionysia en ze waren (bijna) allemaal nieuw.

Er zijn lijsten met namen van schrijvers en titels, maar van slechts vier schrijvers zijn nog volledige stukken over (Aeschylus, Sophocles, Euripides, de tragedie schrijvers en Aristophanes een komedieschrijver) Zij hebben in totaal 350 stukken geschreven waar er 44 van over zijn.

Hoe ging stukken verloren

omdat bijna alles op papyrus werd geschreven en dat was niet bestemd voor meervoudig gebruik en verandering van vochtigheidsgraad.

Stukken werden vaak na één keer niet meer gebruikt en daarom niet overgeschreven

Die van de 'vier' zijn nog veel in scholen voorgelezen gebleven en daarom veel overschreven en vaak verdubbeld.

2. De grote drie

Aeschylus (525-456)

90 tragedies geschreven, 7 bewaard gebleven, waaronder één trilogie (samenhangend geheel van drie tragedies), de Oresteia.

Hij hield ervan indruk te maken op zijn publiek met mooie kostuums, een koor en mooie dansen en bewegingen.

Er zijn twee toneel spelers en het koor is belangrijk

Zijn gedachte achter toneelstukken was dat niks door toeval gebeurde maar alles door de goden.

Sophocles (495-406)

173 stukken, zeven bewaard gebleven. 24 maal de eerste prijs gewonnen, dus met 96 stukken succes gehad.

Zeer geliefd bij stadgenoten

Voerde als eerste drie toneelspelers in

Liet zijn mening door het koor naar voren komen

Besteed veel aandacht aan zijn karakters, die zijn standvastig, wat hun ook gebeurde.

Zijn mening over Euripides: "Euripides beeldt de mensen uit zoals ze zijn, ik zoals ze moeten zijn."

Euripides (480-406)

92 tragedies, 18 bewaard

groeide op in de tijd van de strijd tegen de Perzen en in het vrije Athene was een nieuw tijdperk aangebroken

door zijn stukken schemert de geest van de Griekse Verlichting

werd de filosoof van het toneel genoemd

zijn karakters waren als een echt mens en geven de stukken een psychologische inslag.

Won 5 keer de eerste prijs

Na zijn dood bleven zijn tragedies het populairst

3. De stof van de Tragedie

vaak mythologische verhalen

veel zelfde onderwerpen door verschillende dichters behandeld

dichter kon de teksten veranderen en zijn eigen ideeën in het stuk kwijt, maar de kern moest het zelfde blijven.

Dichter kon met mythe als uitgangspunt een eigen plot verzinnen.

4. Het theater

Voorstellingen vonden plaats in het Dionysustheater.

In de vijfde eeuw, de dansvloer en houten zitplaatsen en tijdelijk decor gebouwd.
330, het stenen theater gebouwd.

Vooraan waren banken gereserveerd voor de leiders van Athene en de priester.

Iedereen nam plaats op het theatron, het koor zong in de orchestra, acteurs speelden voor de skènè (gebouw om je om te kleden).

Het theater had een goede akoestiek

5. De uitvoering

Oorsprong tragedie:

Ontstaan uit een choros (koor). Bestond uit mannen en jongens en bij wedstrijden kregen ze een bok (tragos) als prijs.

Tragoidia: bokkenzang

Op een gegeven moment ging een solist tegenover het koor staan en ontstond een samenspraak. Deze solist was de eerste toneelspeler, die het verhaal uitbeelde.

Dat is de oorsprong van drama, dat eigenlijk 'handeling' betekent.

Aeschylus voegde een tweede acteur toe en Sophocles de derde. Nog steeds traden alleen mannen op.

De speler met een dubbele fluit leidde het koor/muziek.

Structuur van de tragedie

speelde zich op één plaats af (meestal tempel of koninklijk paleis)

gebeurtenissen die op andere plaatsen gebeurden werden door bodes aan de acteur verteld (bodeverhalen)

tijd zat aan elkaar vast, dus geen tijdsprongen

proloog: daarin wordt verteld wat er is gebeurd voor het toneelstuk begon

koor blijft het hele stuk op dezelfde plaats (orchestra)

koor afgewisseld door dialogen/monologen

exodos: slot van de tragedie. Iemand brengt een oplossing.

De taal van de tragedie:

geschreven in verzen (rijmen niet!)

ritme en woordkeuze maken het tot Griekse poëzie

De opvoering

We weten alleen wat er in de teksten stond, maar van de muziek, kostuums, decors en dansen weten we niets. Alleen kostuums en decors kunnen we van sommige vazen afkijken, want daar stonden soms scènes uit stukken afgebeeld.

Toneelmachines

Stukken speelden zich overdag af.

Moorden werden achter het decor gepleegd en daarna werd het lijk het podium opgedragen.

Deus ex machina: 'god uit de machine' -> een god die aan het eind een situatie kwam oplossen, die het theater in kwam 'vliegen' met behulp van een hijskraan.

Geluidseffecten werden met makkelijke hulpmiddelen gemaakt. Bv. Hoefgetrappel: blokjes hout tegen elkaar slaan

6. De komedie

Oorsprong: komos -> feestelijke optocht ter ere van Dionysus, waar werd gezongen, gedanst en grappen gemaakt.

Dat is uitgegroeid tot een mengeling van: grappen, dans, toneel vol woordspelingen, schunnige grappen, zang en satire.

Vanaf de vijfde eeuw v.Chr. werden ook politici en actuele gebeurtenissen op de hak genomen.

Stuk is vaak een absurd verhaal.

In de vierde eeuw: blijspelen -> humor van misverstanden in huiselijke kringen

Aristophanes (450 –385)

40 blijspelen, 11 bewaard

De vogels: 1 van bekendste stukken -> twee mensen stichten nieuwe staat tussen hemel en aarde, waar geen ellende meer is.

De wolken: 1 van bekendste stukken -> onderwijs van bekende Socrates belachelijk gemaakt. Koor verschijnt in wolkachtige pakken, die net zo zweverig zijn als de theorieën van Socrates.

De kikkers: bekend stuk -> Dionysus gaat naar onderwereld om tragedieschrijver terug te halen. Hij keert terug met Aeschylus. Kikkers vallen Dionysus lastig als hij de Styx (rivier in onderwereld) oversteekt.

Opvallend aan alle stukken: Parabasis -> geeft via het koor mening over actuele kwesties.

7. De Poëtica van Aristoteles

Poëtica: boek van Aristoteles een filosoof en geleerde.

handboek met richtlijnen om een goede tragedie te schrijven

Tragedies als vorm van uitbeelding (mimesis)

mimesis -> uitbeelding of nabootsing

beeldende kunst moest de werkelijkheid afbeelden en hoe meer het op het 'echt' lijkt hoe beter het stuk is verschillen epos en tragedie/komedie

epos -> geen muziek, alleen woorden

epos -> alleen verteller aan het woord, tragedie/komedie -> acteurs en koor aan het woord

verschillen epos/tragedie en komedie

epos/tragedie -> personages moeten serieus genomen worden, komedie -> personages moeten je aan het lachen maken

Volgens Aristoteles vormt een poëtische uitbeelding een beter beeld van de geschiedenis, dan de registratie van de geschiedenis zelf en heeft dus een grotere, algemene geldigheid n is ook 'filosofischer'.

Voornaamste element van de tragedie: het plot (mythos)

belangrijkste element van tragedie is het verloop van de handelingen van de personages: het plot

Belangrijke onderdelen van het plot:

- peripeteia -> radicale verandering van een gebeurtenis, bijv. van geluk naar ongeluk

- anagnorisis -> herkenning van iemand ware identiteit, of het probleem onder ogen zien, dus herkenning van iets.

als deze twee goed zijn verwerkt is het volgens Aristoteles de beste tragedie

Tragisch effect: medelijden en angst

Aristoteles zegt dat plot zo in elkaar moet zitten dat niet alles duidelijk is dus dat het publiek medelijden (eleos) en angst (phobos) meevoelt met de personen.

Het moet niet overdreven, medelijden wordt verwekt door het ongeluk dat iemand krijgt wat hij niet verdient. Angst wordt verwekt doordat dat ongeluk ons ook makkelijk kan overkomen. Om dat te bereiken is een peripeteia nodig, en wel van geluk naar ongeluk.

Tragische effect is het grootst als het fatale ongeluk te wijten is aan een vergissing of beoordelingsfout

van de karakter zelf -> wordt hamartia genoemd.

Aristoteles zegt dat mensen sterker worden door het kijken naar een goede tragedie, omdat ze hun eigen brein reinigen van heftige emoties, omdat ze de emoties van het stuk voelen en hun eigen emoties opzij kunnen zetten.

8. De bacchanten van Euripides

Inhoud proloog gesproken door Dionysos

Dionysos, zoon van Zeus en Semele (geboren door middel van bliksemvuur) staat aan het graf van zijn moeder. Haar dood, veroorzaakt door een grote brand in de tempel die Kadmos oprichtte is bewerkstelligd door het optreden van Hera, die op deze manier een buitenechtelijke relatie van haar man wreekt. Bij wijze van eerbetoon laat hij het overwoekeren met wijnranken vol trossen.

Niet iedereen gelooft dat Dionysos een god is, vanwege een leugen dat het land rond gaat aangaande zijn ouders. Daarom is hij langs vele volken en gebieden gereisd om duidelijk te maken dat men hem moet eren en hoe. De gezusters die het gerucht verspreid hebben heeft hij samen met alle vrouwen op een hoge berg gezet waar zij hem verplicht moeten eren, zij zijn Bakchanten. Ook koning Pentheus twijfelt aan zijn godendom en weert hem uit tempels en noemt hem nergens in gebeden. Om de stad een lesje te leren verschijnt hij in sterfelijke gedaante in het gezelschap van een koor (vrouwen van de Tmolos). Hij laat het koor liederen zingen ter ere van hem en mengt zich zelf -anoniem- onder de dansende en zingende menigte.

Inhoud parodos gezongen door koor

Het koor van Lydische vrouwen bezingt Dionysos en draagt de bevolking op de straat op te komen om te dansen en te zingen. Zij verkondigen dat wanneer men Dionysos vereert, wanneer het hart in de groep vervoert wordt naar de bergen, er een groot feest zal zijn onder de Bakchen.

Ook zingen zij het verhaal van de geboorte van de god, om duidelijk te maken dat hierover leugens de wereld in zijn geholpen en dat Zeus wel degelijk zijn vader is, hem zelfs tot god 'gekroond' heeft. De stad Thebe, waar zijn wieg stond, moet de god vereren en de bergen in trekken waar een menigte Bakchanten op hen zal wachten.

Men moet de god verheerlijken met Frygische kreten en klanken als de heldere heilige fluit klinkt, ren dan verrukt aan zijn zij en vier feest.

Inhoud eerste episode gespeeld door Teiresias, Kadmos, Pentheus, koor

Teiresias, een blinde grijze ziener komt aan bij de poort waar Kadmos woont. Hij beveelt dat hij Kadmos wil spreken over een afspraak die zij hebben gemaakt. Kadmos, die zijn stem herkend heeft, staat open voor de wijze woorden van Teiresias omdat hij de macht van Pentheus wenst te vergroten, en wil dagenlang vergeten dat hij reeds oud is, door te dansen, te stampen en te schudden met zijn grijze hoofd. Teiresias is het met hem eens en wanneer zij op het punt van vertrekken staan komt Pentheus naar het paleis gesneld. Kadmos verwacht dat er iets gebeurt is aangezien hij zo opgewonden is. Pentheus is van mening dat het grote feest in de bergen ter ere van Dionysos snel moet stoppen aangezien de vaten wijn in grote getalen aanwezig zijn en vrouwen zich aan het lenen zijn voor de lusten van de mannen. Ook is er een Lydische tovenaarsvrouw aangekomen die volgens hem snel uit de weg geruimd moet worden (dag en nacht heeft hij met vrouwen omgang om hen in Bakchos' rituelen in te wijden). De man beweert dat Dionysos goddelijk en in Zeus' dijn genaaid is.

Dan valt het oog van Pentheus op de twee oude mannen die gehuld in bonte hertenvellen verkleed zijn als Bakchosdanser met een staf. Hij schaamt zich onmiddellijk voor de vader van zijn moeder en beschuldigt

Teiresias van het hele gebeuren. Volgens Pentheus kan een eredienst waar wijn bij geschonken en gedronken wordt niet deugen. Hierop reageert het koor verbijsterd. Men zegt dat dit heiligschennis is en vraagt zich af of Pentheus geen respect kent. Teiresias legt hem hierop uit dat Dionysos van groot belang is voor de aarde en dat Zeus zelf voor hem opkwam toen Hera wraak wou nemen op één van zijn buitenechtelijke kinderen. Verder draagt hij hem op de god ook te eren en wordt hem uitgelegd dat vrouwen die kuis zijn ook gedurende de Bakchenfeesten kuis zullen zijn. Ook het koor (deze zegt dat het zeer wijs is te gaan eren) en Kadmos (hij herinnert hem eraan dat zijn neef het met de dood moest bekopen toen hij spotte met een godheid) proberen Pentheus van de oprechte bedoelingen van Dionysos te overtuigen.

Maar Pentheus weigert te luisteren. Opnieuw uit hij zijn gedachte de 'god' gevangen te nemen en zijn vereringen mis te laten lopen.

Inhoud eerste stasimon gezongen door koor

Het koor roept een godin aan en vraagt of zij de schandelijke woorden naar de Dreuner toe van Pentheus ook gehoord heeft. Hij, die als eerste onsterfelijke het voor elkaar krijgt dat men danst en zingt, lacht bij muziek, zijn zorgen vergeet. Grenzeloze domheid van mensen die een god weigeren te eren eindigt altijd in rampen, hoewel de goden ver weg wonen, zien zij toch wat eenieder uitvoert. Omdat het leven kort is moet men oppassen met het spotten.

Iedereen moet ter ere van Dionysos gaan feesten, eren genieten, de vrede - die rijkdom en zegen verspreid - koesteren

Inhoud tweede episode gespeeld door adjudant, Pentheus, Dionysos

Een adjudant brengt Dionysos (nog steeds anoniem) snel naar Pentheus. Geheel zonder tegenstribbelen liet hij zich boeien en meevoeren naar het paleis. De adjudant had zich geschaamd en verteld dat hij dit niet uit naam van zichzelf deed, maar uit naam van Pentheus. Hij vond het alleen ietwat eigenaardig dat één man zoveel teweeg kon brengen maar bemoeide zich er verder niet mee.

Pentheus laat de gevangene ontboeien, omdat hij toch nergens naar toe kan vluchten. Hij bekijkt het lichaam van de man eens goed. Zijn constatering is dat hij een mooi lichaam heeft, lang haar heeft, geen worstelaar is en zijn huid met opzet blank heeft gehouden om zo vrouwen in zijn web te lokken. Hij vraagt de man naar zijn naam en herkomst. Hij vertelt Pentheus dat hij een Lydier is die deze rituelen naar het land bracht in naam van Dionysos, zoon van Zeus. De koning vraagt hem vol ongeloof of er in het gebergte rond de Sardes een Zeus is die nieuwe godheden verwekt. De man ontkent dit en vertelt de waarheid. Pentheus onderwerpt hem aan een uitgebreid vuur van vragen over de inhoud van zijn rituelen en de redenen. Keer op keer weet de man ze vakkundig te omzeilen. De koning vertelt dat hij zal boeten voor zijn verzinsels waarop Dionysos antwoordt dat hij zal boeten voor zijn domheid omdat hij de god niet eert. Pentheus heeft er genoeg van en verzint verschillende straffen voor de (voor hem) onbekende man. Telkens wanneer hij een (in zijn ogen) verschrikkelijke straf bedacht heeft, weet de man een reden te noemen waardoor dat hem niets zal doen. Uiteindelijk komt Pentheus tot de conclusie dat de enige gepaste straf opsluiting is. Dionysos vertelt hem dat de god hem op elk moment kan bevrijden, maar de koning neemt er geen notie van.

Inhoud tweede stasimon gezongen door koor

Dirke wordt aangeroepen, van wie Zeus ook een kind geschonken had, gevraagd waarom de Bakchanten verdreven worden wanneer zij aan de voet van een berg een dansfeest willen houden en gewaarschuwd voor de Dreuner die wraak zal nemen.

Pentheus toont dat hij menselijk is, zijn afkomst van de monsterlijke woesteling van een Echion, zijn afkomst van een moordenaar. Straks zal hij de dienaar van de Dreuner straffen. Dionysos wordt gevraagd te verschijnen, ook al zit hij opgesloten, om de hoogmoed van Pentheus te bedwingen.

Inhoud derde episode gespeeld door Dionysos, Pentheus, bode 1

Dionysos roept in een lied de Schokker aan zodat hij Pentheus kan vermoorden. Het koor hoort het aan en vertelt dat de god het paleis ten val tracht te brengen. Vervolgens vraagt Dionysos de Azische vrouwen hoe zij de tijd hebben doorstaan zonder hem in hun midden en doet hij uitvoerig verslag van zijn (geslaagde) poging Pentheus te straffen voor zijn beledigende woorden (hij heeft het paleis veranderd in een ruïne).

Pentheus komt zijn ex-gevangene tegen en vraagt vol verbazing hoe dit allemaal plaats heeft kunnen vinden. Deze vertelt hem dat de Dionysos hem bevrijdt heeft. Nog steeds gelooft Pentheus niet in de macht en kracht van deze god. Hij laat de poorten in de stadsmuur allen sluiten in de hoop dat goden daar niet doorheen kunnen komen.

Een bode arriveert die uit angst voor Pentheus' reactie vraagt of hij vrijuit mag spreken over zaken die hij heeft waargenomen in de bergen waar de Bakchanten vertoeven. Pentheus vertelt hem dat dit mag omdat hij door toedoen van de woorden die de bode zal spreken zijn vreemdeling nog harder zal kunnen straffen.

De bode begint te vertellen over de vredige taferelen die hij heeft gadeslagen in de bergen, hoe zij zich aankleedden, bronnen van melk, water en wijn lieten ontspringen en hoe het voedsel ontstond. Ook Agaue, de moeder van Pentheus, was aanwezig. De herders besloten na een kort beraad de vrouw gevangen te nemen om zo hun koning een plezier. Maar toen Agaue de mannen ontdekten in de bosjes, zorgde ze ervoor dat alle Bakchen achter hen aankwamen, met de thyrsos in de hand als wapen. Toen de mannen wisten te ontkomen richtten zij hun woedde op de kuddes met runderen. Ze wisten ze één voor één uit elkaar te scheuren, ribben te breken. Wonderbaarlijk genoeg kon geen zwaard of speer de vrouwen kwetsen, maar als zij de thyrsos hanteerden vloeide er bloed.

Het koor constateert dat Pentheus nu echt moet erkennen dat Bakchos een god is. Pentheus tracht een aanval op de losgeslagen vrouwen te beramen, maar Dionysos praat dit uit zijn hoofd. Pentheus zegt dat hij nu weer een vrij man is en spreekt zijn wens uit naar de bergen te gaan om de vrouwen te bekijken. De god biedt hem aan de koning erheen te brengen, maar adviseert hem als vrouw verkleed te gaan, om niet gewond te raken.

Als Pentheus van het toneel verdwenen is legt Dionysos uit wat er met hem zal gaan gebeuren. Wanneer de twee op het puntje van de berg aan zijn gekomen zal hij de koning vermoorden...

Inhoud derde stasimon gezongen door koor

Het koor zingt: het is een eer om je hoofd door een god af te laten rukken. De goddelijke macht is betrouwbaar omdat deze de mensen terecht wijst die de goden weigeren te eren. De goden zijn de mens op deze jacht altijd een stapje voor. Men prijst de mensen gelukkig die geluk in hun leven vinden (door goden te eren).

Inhoud vierde episode gespeeld door Dionysos, Pentheus

Dionysos komt op en vraagt Pentheus ten tonele te verschijnen. Pentheus komt op en samen bekijken ze elkaars uitrusting om naar de Bakchen te gaan. De twee controleren hun kapsel, de plooi in de rokken en de grootte van het ceintuur. Na een korte bespreking over hoe het bezoek in werking zal gaan, besluiten de twee te vertrekken waarbij Dionysos vertelt dat hij degene is die hem naar de bergen zal

brengen, dat zijn moeder hem terug zal dragen voor de ogen van het volk, hij zal vertroeteld worden en een geweldig lot staat hem te wachten...

Inhoud vierde stasimon gezongen door koor

Er worden honden opgejaagd naar de berg waar de dochters van Kadmos aan het eren zijn, zij moeten de vrouwen opjatten tegen de man die hen als vrouw verkleed tegemoetkomt.

Zijn moeder is de eerste die hem ziet, al roepend dat hij niet uit haar geboren is, maar uit een gruwelijke Gorgo. De godin van het recht wordt opgeroepen met een zwaard om de reddeloze Drakenzoon te vermoorden want hij moet onvoorwaardelijk voor de goden buigen en boeten voor zijn daden. Ook Bakchos wordt gevraagd te komen zodat hij, in de gedaante van een slang met veel koppen en als vurige leeuw al lachend de laatste klap aan de koning kan geven.

Inhoud exodos eerste scene met koorzang bode 2, koor

De tweede bode die in het verhaal voorkomt verschijnt ten tonele en vertelt al jammerend dat Pentheus, Echions zoon, de dood in is gejaagd waarop het koor Dionysos bejubelt. De bode, het koor niet begrijpend, zegt dat het niet goed is verheugd te zijn omdat een misdaad is gepleegd. Hierop vraagt het koor aan de man hen te vertellen hoe de schurk is gestorven.

Hij vertelt. Hij vertelt hoe de reis naar Agaue en de andere vrouwen is verlopen en vertelt wat zich daar, op die berg, afgespeeld heeft.

Met de woorden: "Vrouwen, hier breng ik de man die u en mij en mijn mysterieën belachelijk wilde aken. Straf hem," attendeerde Dionysos hen op de aanwezigheid van Pentheus. Ze bekogelden hem met keien, smeten met thyrsos, gooiden met sparretakken en toen zij zagen dat dit alles geen uitwerking had op Pentheus, die hoog bovenin een spar zat, verzamelden de vrouwen zich onder de boom en grepen de stam. Met de vele handen trokken zij de spar helemaal uit de grond waarop Pentheus vanuit zijn hoge zitplaats naar beneden donderde. Deze, die zijn einde zag naderen, probeerde de aandacht van zijn moeder te trekken, maar tevergeefs, ze zag hem niet, onder de invloed zijnde van Bakchos.

Het volgende moment rukte Agaue zijn hele schouder van zijn lijf, terwijl Ino hem aan de andere kant te lijf ging (zij rukte zijn vlees af) en niet lang daarna volgden de anderen. Dan ligt het lichaam van de onfortuinlijke man verspreid over de grond en prijkt zijn afgerukte hoofd op de thyrsos-staf van zijn (onder invloed zijnde) moeder, Agaue die deze nu door de stad draagt.

Het koor jubelt Bakchos toe omdat hij de overwinning behaalt heeft op Pentheus.

Inhoud tweede scene met zang en recitatief Agaue, koor, Kadmos, Dionysos

Agaue loopt nog steeds onder invloed door de stad waar zij opgenomen wordt in een stoet. Ze vertelt vol trots hoe zij als eerste een nederlaag aan een jong welp toe mocht brengen (aan haar zoon dus) en hoe Kadmos' zusters haar voorbeeld volgden. Agaue toont op verzoek van het koor haar vangst aan het volk. Meteen hierna komt een bedroefde Kadmos op. Achter hem lopen dienaren met een baar waar de bijeengeraapte delen van Pentheus op liggen. Agaue prijst zichzelf omdat zij het weefgetouw opgegeven heeft voor het jagen, ze heeft nog steeds geen enkel idee wat zij aangericht heeft, hoewel Kadmos dit al door heeft.

Na enkele vragen waarop Agaue versuft reageert weet de oud-koning haar erop te wijzen dat zij helemaal geen leeuwenkop in haar handen heeft, maar dat het het hoofd van haar eigen zoon betreft. De twee beklagen zich over wat er gebeurd is.

Het koor heeft medelijden met Kadmos, maar kan er niets aan doen. Ook hij zal gestraft worden. Kadmos zal veranderen in een draak en hij zal, met zijn echtgenote als slang aan zijn zijde tal van steden

verwoesten. Hoewel de oude man tegenstribbeld en om vergiffenis vraagt, is de god onverbiddelijk. Agaue's lot zal een ellendige verbanning zijn. In een gezang nemen Agaue en Kadmos afscheid van elkaar, verscheurd door het geschiede.